EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2012.8.6.
COM(2012) 444 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK ÉS AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK

2012. évi jelentés az Európai Unió fejlesztéspolitikájáról és külső segítségnyújtási politikájáról, valamint ezek 2011. évi végrehajtásáról

{SWD(2012) 242 final}

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK ÉS AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK

2012. évi jelentés az Európai Unió fejlesztéspolitikájáról és külső segítségnyújtási politikájáról, valamint ezek 2011. évi végrehajtásáról

FELNŐNI AZ ÚJ KIHÍVÁSOKHOZ

A 2011-es év az új kihívásoknak való megfelelés és a már meglévő kihívásokra történő új válaszok keresésének éve volt. Az arab tavasz – az EU déli szomszédságában kialakuló népi mozgalmak – nagyobb demokráciáért és társadalmi igazságosságért kiáltott. Az arab világ helyzetének megváltozását kezdetben az EU humanitárius segítségnyújtása és polgári védelmi intézkedései, a későbbiekben pedig a fenntartható reformokat és inkluzív gazdasági fejlődést támogató specifikus stratégiák és ezen országokra szabott segítségnyújtás kísérte. Afrika Szaharától délre fekvő részén az EU támogatáscsomagja várta Dél-Szudánt, a világ legújabb országát.

A világ legnagyobb donorjaként a hivatalos fejlesztési segély (ODA) több mint 50%-át nyújtó EU és tagállamai megerősítették a szegénységcsökkentés iránti hosszú távú elkötelezettségüket. A „Változtatási program: az EU fejlesztéspolitikájának hathatósabbá tétele” című közlemény[1] hangsúlyozta a szegénységcsökkentés, a demokrácia, a jó kormányzás, valamint a fenntartható és inkluzív növekedés támogatását és annak szükségességét, hogy a támogatást ott nyújtsák, ahol arra a legnagyobb szükség van, és ahol a legnagyobb hatást fejtheti ki. Ennek különösen nagy visszhangja volt az euróövezetben kialakult nehéz gazdasági helyzet miatt. A világszinten legjelentősebb fejlesztési esemény a dél-koreai Busanban 2011 novemberében megrendezett magas szintű fórum is a hatékonyság fokozására és a koordináció erősítésére, valamint a segítségnyújtás nemzeti, országos rendszereken keresztül történő folyósítására helyezte a hangsúlyt. A változtatási program mellett „A harmadik országoknak nyújtott uniós költségvetés-támogatás jövőbeni megközelítése”[2] az EU egyik legfontosabb eszköze arra, hogy hatékonyabbá és eredményesebbé tegye a segítségnyújtást. A 2014–2020 közötti többéves pénzügyi keret részeként a külső segítségnyújtás és a fejlesztés finanszírozására vonatkozó javaslatokat 2011 decemberében tették közzé az új prioritásokra vonatkozó kiadási tervek egyidejű felvázolásával.

A változtatási program—az EU fejlesztéspolitikájának modernizálása

A változtatási program két alappillére egyrészt az emberi jogok, a demokrácia és a jó kormányzás, másrészt a fenntartható és inkluzív növekedés. A fenntartható és inkluzív növekedés ösztönzésére a társadalmi befogadás és a humánfejlesztés, a méltányos munka, az üzleti és regionális integráció, a fenntartható mezőgazdaság, az energiaellátás és az energiához való hozzáférés révén kerül majd sor. Differenciált megközelítést javasoltunk. Ez azt jelenti, hogy az EU következő többéves pénzügyi keretében néhány – főleg a saját jogon már most is donor – ország kevesebb vagy semennyi segélyt nem fog kapni, illetve az EU az együttműködés alternatív formáját kínálja majd fel számukra. Ez az új megközelítés azt jelenti majd, hogy az EU kedvezőbb helyzetben lesz ahhoz, hogy népszerűsítse és megvédje alapértékeit, és kiálljon – különösen az EU-hoz való csatlakozásra készülő, illetve az átmeneti

[1] COM(2011) 637 végleges
[2] COM(2011) 638 végleges

időszakot élő szomszédos országok, valamint a legszegényebb és globálisan legsebezhetőbb országok iránti elkötelezettsége mellett.

Az új politika másik ismérve a donorok, főleg az uniós tagállamok közötti jobb koordináció, az átfedések elkerülése, valamint a koherencia és a hatás erősítése érdekében. Az EU a szegénység csökkentésére komoly hatással levő olyan ágazatokat fog előnyben részesíteni, mint a kormányzás, a szociális védelem, az egészségügy, az oktatás, a foglalkoztatás, a mezőgazdaság és az energia. A jövőben országoknak nyújtott bilaterális segélyt legfeljebb három ágazat kaphat[3]. A megújult politika részét olyan innovatív eszközök képezik mint a támogatások és a kölcsönök ötvözése, valamint a magánszektor bevonása.

Az Európai Beruházási Bank külső megbízatása felülvizsgálatának összefüggésében a Bizottság tanulmányozza egy uniós együttműködési és fejlesztési platform esetleges létrehozását a kölcsönt támogatással ötvöző uniós mechanizmusok optimalizálásának céljából a külső régiókban[4].

Az energia a szegénység csökkenését eredményezi

Az energiának fontos szerepe van a szegénység csökkentésében – olyan alapvető emberi szükségletek kielégítésére szolgál, mint a főzés, az egészségügy, a lakhatás, a kommunikáció és a méltányos munka. Az energia üzleti lehetőségeket nyújtó jövedelemteremtő is. A fejlődő országok energiaágazatának az utóbbi hét évben körülbelül 2 milliárd EUR összegben nyújtott támogatással az EU vezető szerepet játszik a világ energiához juttatásában. Az olyan uniós eszközökből, mint az AKCS–EU energiaügyi pénzügyi mechanizmus, az EU-Afrika megújuló energiaforrásokkal kapcsolatos program és az EU–Afrika Infrastruktúraalap, egyedi projekteket finanszíroztak az afrikai kontinensen. A Bizottság az ágazat finanszírozási szintjét a magánszektor és a fejlesztési bankok jövőbeli projektekbe történő bevonásával kívánja növelni. A fejlesztési biztos tagja az ENSZ főtitkára, Ban Ki Moon által létrehozott, mindenki számára elérhető fenntartható energiával foglalkozó magas szintű csoportnak, amely az energiával kapcsolatos programokra próbál pénzeszközöket mozgósítani a társadalom minden csoportjától. Az energia a változtatási programban is kulcsszerepet tölt be.

A költségvetés-támogatás a változás mozgatórugója

Az uniós költségvetés-támogatás új megközelítéséről szóló közlemény, amelyet a változtatási programmal együtt tettek közzé 2011 októberében, a szóban forgó fejlesztési eszköz használatát a változás mozgatórugójává lépteti elő. A költségvetés-támogatás olyan támogatási mód, amely partnerségen és kölcsönös elszámoltathatóságon alapuló párbeszédet, a partnerország államkincstári számlájára irányuló pénzügyi átutalásokat, teljesítményértékelést és kapacitásfejlesztést jelent. Az új megközelítésnek lehetővé kell tennie a költségvetés-támogatási műveletek közötti nagyobb differenciálást, hogy az EU a partnerország politikai, gazdasági és társadalmi helyzetét jobban tekintetbe véve tudjon reagálni. Az EU nagyobb hangsúlyt fog helyezni a kölcsönös elszámoltathatóságra és az emberi jogok, a demokrácia és a jogállamiság iránti közös elkötelezettségre, valamint az átláthatóságra és a költségvetés felügyeletére.

Az új pénzügyi keret

---

3 Valószínűleg az Előcsatlakozási Támogatási Eszközből részesülő tagjelölt országok és az Európai Unió potenciális tagjelölt országai kivételével.

4 1080/2011/EU határozat.

A Bizottság 2011. júniusi, a 2014-2020 közötti többéves pénzügyi keretre irányuló javaslatai „Az Európa 2020 stratégia költségvetése”[5] közlemény javaslatain alapultak, mely közlemény kiemelte azokat a területeket, amelyeken az EU fontos szerepet játszhat egy egyre inkább globalizálódó világban. Az EU továbbra is elkötelezett a millenniumi fejlesztési célok iránt és aziránt, hogy 2015-re a bruttó nemzeti jövedelem 0,7 %át fordítsák hivatalos fejlesztési segélyre. Ezen célkitűzések elérését elősegítendő, a Bizottság a külső fellépésekre fordítandó költségvetés 56,8 milliárd EUR-ról 70 milliárd EUR-ra való növelését, valamint a magánberuházásokat ösztönző innovatív pénzügyi eszközök (mint például a hitelek, garanciák, sajáttőke és a kockázatmegosztási eszközök) fokozódó elterjesztését, valamint a kedvezményezett országok intézményeinek megerősítését javasolta. A Bizottság még azt is javasolta, hogy a 79 afrikai, karibi és csendes-óceáni országgal való együttműködésre szánt Európai Fejlesztési Alap összegét a hatéves időszakra vonatkozó 23 milliárd EUR-ról hétéves időszakra 30,3 milliárd EUR-ra emeljék (2011-es árakon számítva), és továbbra is közvetlenül az EU tagállamai finanszírozzák.

Összehangolt döntéshozatal

2011 volt az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének irányítása alatt álló Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) működésének első éve. 2011-ben az EKSZ a bizottsági szolgálatokkal együtt kidolgozta a líbiai és tunéziai válságokra adott közös választ, valamint a többéves pénzügyi keretre vonatkozó javaslatokat. A 140 uniós küldöttségből álló globális hálózat politikai, diplomáciai és szakpolitikai munkát végez az EU számára, valamint olyan tevékenységekkel támogatja a tagállamokat, mint a megosztott jelentéstétel. Mivel néhány tagállamban a diplomáciai szolgálatok erőforrásait más prioritásokra csoportosítják át, az uniós küldöttségek hozzáadott értéke abban rejlik, hogy az EU megfelelő képviseletét az egész világon biztosítják. Ez nem a tagállami diplomáciai szolgálatok felváltásáról, hanem inkább a források költséghatékonyabb és hatásosabb felhasználásáról szól, valamint az EU globális szerepének erősítéséről.

Az arab tavasz – a déli szomszédságpolitikai országok megsegítése

2011 márciusában az EU megerősítette, hogy támogatja a dél-mediterrán térségben élő embereket abban, hogy elérjék az emberi jogok nagyobb mértékű tiszteletben tartását, a demokrácia fokozását és az életkörülmények javulását. Az európai szomszédságpolitika keretében az EU partnerséget ajánlott fel déli szomszédjainak a demokrácia és a közös jólét érdekében. Ez a partnerség egy ösztönzőkre épülő megközelítésen alapul, a reformok mellett elkötelezett partnerek támogatásával, valamint a politikai megközelítés és a pénzügyi segítségnyújtási program közötti szorosabb kapcsolat létrehozásával. Ez a déli szomszédságpolitikai országokban 600 millió EUR átcsoportosításához vezetett a partnerségben meghatározott alábbi célokra: demokratikus átalakulás, partnerség a polgárokkal és a civil társadalommal, valamint a fenntartható és inkluzív növekedés.

További 1 milliárd EUR-t bocsátottak az európai szomszédságpolitika partnerországainak rendelkezésére „*Az átalakuló szomszédság új megközelítése*” című 2011. májusi közös közlemény végrehajtására. A szóban forgó kiegészítő források legnagyobb részét (670 millió EUR) két ernyőprogramon keresztül folyósítják, melyek a következők: SPRING (A partnerség, a reformok és az inkluzív növekedés támogatása) a déli szomszédságpolitikai országokban (540 millió EUR 2011-2013-ra) és az EaPIC (a keleti partnerséggel kapcsolatos

[5] COM(2011) 500 végleges

integráció és együttműködés) a keleti szomszédságpolitikai országokban (130 millió EUR a 2012– 13 közötti időszakban).

A további összegek fennmaradó részét túlnyomórészt felsőoktatási programok (Tempus, Erasmus Mundus stb.), valamint a civil társadalmi szervezetek és nem állami szereplők támogatása céljára irányozták elő. A Civil Társadalmi Eszközt az EU-tól délre és keletre fekvő szomszédságpolitikai országokban történő kapacitásépítés céljából hozták létre a reformok előmozdítására és a nyilvános elszámoltathatóság növelésére, a 2011. évre 26,4 millió EUR költségvetéssel. Egy másik program – A földközi-tengeri térség beruházási biztonsága (ISMED) – is az arab tavasz nagy horderejű eseményeire adott válaszként készült el.

A világ körül

A világ körüli kapcsolatok erősítésére 2011-ben az EU a meglévő együttműködési, kereskedelmi és társulási megállapodásainak és specializált eszközeinek teljes skáláját használta fel és mélyítette el.

Dél-Szudán 2011 júliusában kikiáltott függetlensége új uniós küldöttség megnyitását eredményezte a dél-szudáni Jubában. 800 millió EUR támogatás közös programozásával az EU tagállamai és a Bizottság a segítségnyújtás koordinációjának és összehangoltságának javításáról állapodott meg a 2011–2013-as egységes stratégiai dokumentumban, amely kiemelt figyelmet fordított az egészségügyre, az oktatásra, a vidékfejlesztésre, a jogállamiság előmozdítására, valamint a vízellátásra és a szennyvízkezelésre. Ebből az összegből 200 millió EUR az Európai Fejlesztési Alapból származott.

Az Észak-Afrikában történt események rövid és valószínűleg hosszú távú következményekkel jártak a régió déli szomszédjaira, különösen a Száhil övben és a szomszédos országokban. Az EU Stabilitási Eszköze révén válaszolt a régió stabilizációját célzó erőfeszítések azonnali támogatására irányuló felkérésekre, a (főleg Líbiába) hazatérő menekültek életfeltételeinek és más kapcsolódó szükségleteinek biztosítására. A Száhil öv biztonságát és fejlesztését célzó uniós stratégia a régió hosszabb távú biztonságával és a fejlesztés hatásaival foglalkozik. A kezdeti, 150 millió EUR összegű támogatási csomag Mali, Mauritánia és Niger között került felosztásra: fejlesztési és kormányzási tevékenységekre, ezen belül az egyes országok igazságszolgáltatási rendszereinek megerősítésére. A régió számos, egymással összefüggő kihívással néz szembe: a rendkívüli szegénységgel, az éghajlatváltozás hatásaival, gyakori élelmezési válságokkal, gyors népességnövekedéssel, instabil kormányzással, korrupcióval, megoldatlan belső feszültségekkel, az erőszakos szélsőségesség és radikalizálódás kockázatával, tiltott kereskedelemmel és terrorista támadások veszélyével.

A régióban felmerülő legnagyobb kihívások közé tartoztak 2011-ben az Afrika szarván bekövetkezett élelmezési válságok. Az EU további összegeket biztosított Etiópiának (13,75 millió EUR), Dzsibutinak (körülbelül 4,5 millió EUR) és Szomáliának (25 millió EUR). 2011 novemberében új stratégiai keretet fogadtak el az Afrika szarva térség számára, ezen belül sor került az Afrika szarváért felelős képviselő kinevezésére, akinek kezdeti megbízatása Szomáliára és a régióban egyre nagyobb méreteket öltő kalózkodásra összpontosul. Az EU az Elefántcsontpartnak juttatott támogatását is növelte: 125 millió EUR-t nyújtott az országnak, hogy segítse az Alassane Ouattara elnöksége alatt működő új hatóságokat a politikai és gazdasági stabilitás helyreállításában. Előrelépés történt az EU–Afrika közös stratégia második cselekvési terve és a nyolc tematikus partnerség végrehajtásában is. Az európai nyersanyag-kitermelő ágazat és az erdőgazdálkodás Afrikában végzett tevékenységeinek jobb

átláthatóságát biztosító, közelmúltban hozott uniós intézkedések támogatására a kormányzásról és az emberi jogokról folytatott párbeszéd céljait szolgáló Afrika–EU platform a természeti erőforrásokkal való gazdálkodásra tett javaslatokat a konfliktus- és a konfliktus utáni helyzetekre vonatkozóan.

2011-ben nagy figyelmet kaptak az EU keleti szomszédjai, akik az EU-ra partnerként, a reformok katalizátoraként és kedvező gazdasági lehetőségeket vonzó területként tekintenek. A Varsóban 2011. szeptember 29-30-án megrendezett, második keleti partnerségi csúcstalálkozón az EU és keleti szomszédjai megújították elkötelezettségüket, az EU 130 millió EUR összeghatárig további forrásokat helyezett kilátásba a 2012–2013-as időszakra a reformok iránt elkötelezett partnerek számára. Ukrajna a csernobili nukleáris baleset 25. évfordulója alkalmából nemzetközi konferenciát rendezett, melynek eredményeképpen további 550 millió EUR-t irányoztak elő egy új, biztonságos szarkofág megépítésére, ezzel védve a lakosságot és a környezetet a sérült 4. csernobili reaktortól. A Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszköz keretén belül az EU további 110 millió EUR-t helyezett kilátásba.

Közép-Ázsia az EU-ra gazdasági lehetőségeket nyújtó, szoros politikai szövetségesként és megbízható partnerként tekint, akire számíthatnak a nemrég elkezdett, nehéz átmeneti folyamatban. A 2011. április 7-én Taskentben megrendezett EU/Közép-Ázsia külügyminiszteri találkozón a két fél megújította elkötelezettségét az EU/Közép-Ázsia stratégia célkitűzései és végrehajtása mellett, a kulcsfontosságú politikai és társadalmi-gazdasági reformokra szánt forrásokkal a 2012-2013-as időszakra vonatkozóan.

A 2010 májusában Madridban megtartott EU–Latin-Amerika–Karib-térség (LAC) csúcstalálkozó szorosabb politikai kapcsolatokat jelzett a LAC-régióval. Az EU a legelső régióközi társulási megállapodást Közép-Amerikával kötötte meg, és többoldalú kereskedelmi megállapodást kezdeményezett Kolumbiával és Peruval. Kedvezően haladnak az EU és a dél-amerikai közös piaci szervezet, a Mercosur közötti társulási megállapodásról folytatott tárgyalások is. Szintén 2011-ben nyílt meg az EU-LAC alapítvány székhelye a németországi Hamburgban, a megnyitóra 2011 novemberében került sor.

Az EU a Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetségével (ASEAN) is intenzívebbé tette kapcsolatait, továbbá a szervezet tíz tagjával kétoldalú partnerségi és együttműködési, valamint szabadkereskedelmi megállapodásokra irányuló tárgyalásokat folytatott, és e megállapodások végrehajtásával erősítette kétoldalú kapcsolatait. . Az Ázsia egészére vonatkozó, az EU által finanszírozott egyik legsikeresebb projekt a SWITCH Ázsia, amely a fenntartható termelést és fogyasztást népszerűsítő, több lábon álló projekt, amely egy sor, a kontinens egészét behálózó kis projektet támogat. A projekt a környezetbarát gazdaság népszerűsítésével egyidejűleg hozzájárul a szegénység csökkentéséhez és az életminőség javításához (a millenniumi fejlesztési célok 1. és 7. pontja).

A Karib-térségben az EU számos, 2010-ben beindított kezdeményezést kísért figyelemmel. Az EU–CARIFORUM 2010-es csúcstalálkozóján megvitatott EU-Karib-térség közös stratégia végleges tervezete elkészült az intézményi feldolgozásra, a végleges tervezet ismertetése 2012-ben várható. Előrelépés történt az EU-CARIFORUM gazdasági partnerségi megállapodás végrehajtásában. A régóta várt Karibi Infrastruktúraalapot az EFA-bizottság a 2012-ben beindítandó karibi beruházási keret formájában hagyta jóvá.

A csendes-óceáni térségben az éghajlatváltozás jelenti a legnagyobb fenyegetést, ami jelentősen megnehezíti a millenniumi fejlesztési célok elérését. A 2010 decemberében elindított, az éghajlatváltozással foglalkozó Csendes-óceán–EU kezdeményezés folytatásaként

az uniós fejlesztési biztos a csendes óceáni térség minisztereivel tartott magas szintű regionális találkozót (Vanuatu, 2011. március), amely az éghajlatváltozás kezelését, a szegénység csökkentését, az emberi jogok, a demokrácia és a nemek közötti egyenlőség előmozdítását célzó, nagyhatású fejlesztési együttműködés és az összes millenniumi fejlesztési cél megvalósítása iránti elköteleződést eredményezett. A Bizottság és a főképviselő várhatóan 2012-ben terjeszti elő „Az EU és a csendes-óceáni térség közötti fejlesztési partnerség megújítása" című közös közleményt.

A 2011. év során az EU továbbra is vezető szerepet töltött be az éghajlatváltozás elleni világszintű küzdelemben, és emellett haladást sürgetett a nemzetközi éghajlat-változási tárgyalásokon. Teljesítette a gyorsfinanszírozás biztosítására vonatkozó kötelezettségvállalásait, és a dél-afrikai Durbanban 2011 novemberében megtartott éghajlat-változási ENSZ-konferenciát megelőzően fokozta „éghajlat-diplomáciai" tevékenységét.

Az EU forrásvíz-projektjei

2004 és 2012 között 272 projekt társfinanszírozására került sor az EU által létrehozott AKCS Vízalap keretében, amelynek célja a vízellátás, a higiénia és szennyvízkezelés, valamint a vízgazdálkodás javítása az afrikai, karibi és csendes-óceáni országokban. Az alapot eredetileg az EU által nyújtott 700 millió EUR összegű és a spanyol kormány által nyújtott 12 millió EUR összegű támogatásból hozták létre.

A 2002-ben elindított, az Európai Unió szélesebb értelemben vett vízügyi kezdeményezésének célja továbbra is a különböző eredetű mozgósítható források fellelése a vízellátás és a szennyvízelvezetés érdekében. 2004 óta az EU már több mint 32 millió embernek segített jobb minőségű vízhez, több mint 9 millió embernek pedig szennyvízelvezetési lehetőségekhez jutni. Az uniós vízügyi kezdeményezés és az EU-AKCS Vízalap eredményeire alapozva az EU folytatni fogja a nemzetközi együttműködés támogatását és az olyan újszerű megközelítések előmozdítását, amelyek a vízügy és más ágazatok – például a mezőgazdaság és az energia – közötti kapcsolatot erősítik.

A változtatási programban a Bizottság hangsúlyozta, hogy az új politikáknak küzdeniük kell az egyenlőtlenségek ellen, továbbá a szegény embereket jobban kell támogatni a földhöz, vízhez és energiához való jutásban a környezet károsítása nélkül. 2003 és 2010 között az EU összesen körülbelül 3 milliárd EUR összeget költött el a vízhez és a szennyvízelvezetési projektekhez kapcsolódó tevékenységekre. Ez idő alatt az EU megháromszorozta a vízgazdálkodásra és a szennyvízelvezetésre folyósított fejlesztési segélyek összegét.

A millenniumi fejlesztési célok elérése:

A 2011. évi éves jelentés részletesen tartalmazza, hogy az egyes uniós projektek és programok hogyan segítik elő a millenniumi fejlesztési célok megvalósítását az egyes földrészeken és régiókban. Az EU programokat hozott létre és speciális eszközöket fejlesztett ki a millenniumi fejlesztési célok elérhetőbbé tételére, ideértve azokat a célkitűzéseket is, amelyek tekintetében a legnagyobb a lemaradás, pl. a gyermekek és anyák halálozási arányát. A 2010. szeptember végén elindított, 1 milliárd EUR költségvetésű, millenniumi fejlesztési célokkal kapcsolatos uniós kezdeményezés első elemének elfogadására 2011 végén került sor. Az első elem azokra az országokra összpontosít, amelyek a millenniumi fejlesztési célkitűzéseikhez képest a legjobban le vannak maradva. Az EU élelmezésfinanszírozási eszköze az élelmezésbiztonságot és élelemellátást is javítja. 2011 vége előtt ebből az 1 milliárd EUR költségvetésű uniós eszköz segítségével a nem kormányzati szervezetek és az

uniós tagállami ügynökségek 134 projektet, a nemzetközi szervezetek 69 projektet valósítottak meg, továbbá három regionális projekt és tíz költségvetés-támogatási intézkedés valósult meg.

A változtatási programban a fenntartható mezőgazdaság, az élelmezésbiztonság és a táplálkozás központi szerepet foglal el az Unió fejlesztési együttműködési programjában. Azért, hogy az országokat segítsék a nemek közötti egyenlőséget célzó 3. millenniumi fejlesztési cél elérésében, a Befektetés az emberekbe elnevezésű uniós tematikus program a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos két nagyobb kezdeményezést támogatott 2011-ben: az egyik a nők társadalmi és gazdasági helyzetének javításáról szólt, a másik a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos finanszírozás elszámoltathatóságának növelését célzó, új ENSZ-program.

Az emberi jogok erősítése és a jó kormányzás

2011-ben az EU a külső eszközeinek és szakpolitikáinak tárházát az emberi jogok és a jó kormányzás előmozdítására és védelmére, valamint a nemek közötti egyenlőtlenségek leküzdésére használta. 2011 decemberében a Bizottság és a főképviselő közös közleményt terjesztett előaz „Emberi jogok és demokrácia az Európai Unió külső tevékenységének középpontjában: Egy hatékonyabb megközelítés felé”[6] címmel. Az emberi jogokkal kapcsolatos uniós megközelítés megerősítése mellett a közlemény célja az emberi jogok előmozdításának helyi viszonyokhoz történő igazítása, továbbá olyan módszereket tűz ki célul, amelyekkel lehetővé válna az EU kollektív súlyának kihasználása. Az új, többéves pénzügyi keretre vonatkozó javaslatok keretében megerősítik a Demokrácia és az Emberi Jogok Európai Eszközét, amelynek részét képezi egy, a civil társadalom világszintű támogatásának növelésére irányuló javaslat.

A női nemi szervek megcsonkításának körültekintő megközelítése

Az ENSZ Gyermekalappal (UNICEF) folytatott uniós együttműködés jelentős sikert ért el olyan kérdésekben, amelyek sok lány életét érintik: a női nemi szervek megcsonkításának és a gyermekházasságoknak a visszaszorításában. Az UNICEF által végrehajtott program összesen 3 991 000 EUR uniós támogatást kap a 2008-tól 2012-ig tartó időszakra vonatkozóan. Az Egyiptomot, Eritreát, Etiópiát, Szenegált, Szudánt és Indiát megcélzó projekt a társadalmi normák és magatartásformák megváltoztatására összpontosít a vidéki közösségek körében a kényes témákról helyi szinten tartott oktatás és vitafórum révén, amelyekhez tiszteletnek örvendő közösségi vezetők közreműködését veszik igénybe. A körültekintő megközelítésnek köszönhetően Szenegál közel áll ahhoz, hogy elsőként hirdesse ki, az ország felhagy a hagyományos gyakorlattal.

Távlatok

A változtatási program és a költségvetés-támogatásra irányuló kísérő javaslatok a gyorsan változó világ által támasztott kihívásoknak való megfelelés érdekében naprakésszé teszik az EU külső és fejlesztési politikáját. A modernizált program arra törekszik, hogy a fejlesztési együttműködést az emberi jogokra, a demokráciára, a jó kormányzásra és az inkluzív és fenntartható növekedésre összpontosítsa. Ebben az összefüggésben fontos területnek számít: a fenntartható mezőgazdaság, az élelmezésbiztonság, a fenntartható energia, a magánszektor fejlesztési partnerként való ösztönzése, a méltányos munka és az alapvető szociális védelem.

[6] http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0886:FIN:HU:PDF

Általánosan elismert dolog, hogy az EU tökéletesítheti eszközeit az átalakulóban lévő társadalmak fenntartható változásának támogatására, a szóban forgó társadalmak helyzetéhez és szükségleteihez igazítva. Az alacsony jövedelmű országok különösen érzékenyek a külső sokkhatásokra. A sokkhatások elleni alkalmazkodóképesség kialakításának elősegítésére a 2011. évi közös közlemények javasolták, hogy fektessenek nagyobb hangsúlyt a hazai bevételek mozgósítására, a társadalmi védőhálók megerősítésére, a közkiadások hatékonyságának növelésére és a gazdaságok diverzifikálására irányuló intézkedésekre. Időre lesz azonban szükség, hogy ezek a politikák kifejthessék jótékony hatásaikat. A Bizottság tanulmányozni fogja annak a lehetőségét, hogy a világ többi részére is kiterjesszék az olyan innovatív projekteket, mint a SPRING.

Rövid távú mechanizmusokra van szükség annak elősegítésére, hogy a fejlődő országok a külső gazdasági és pénzügyi sokkhatásokra megfelelő válaszokat adjanak. A gazdasági visszaeséssel küzdő országoknak szánt FLEX-eszköz, az élelmezésfinanszírozási eszköz és a sebezhetőségi FLEX-mechanizmus (V-FLEX) végrehajtásával nyert tapasztalatokra építve a Bizottság további, sokkhatás-elnyelő mechanizmusok kifejlesztésén dolgozik. A millenniumi fejlesztési célok elérése és az azokat követő keret továbbra is kulcsfontosságú kérdés marad 2012-ben az ENSZ millenniumi fejlesztési célok következő, 2013-ban sorra kerülő felülvizsgálata fényében.

1. diagram: ágazati megoszlás

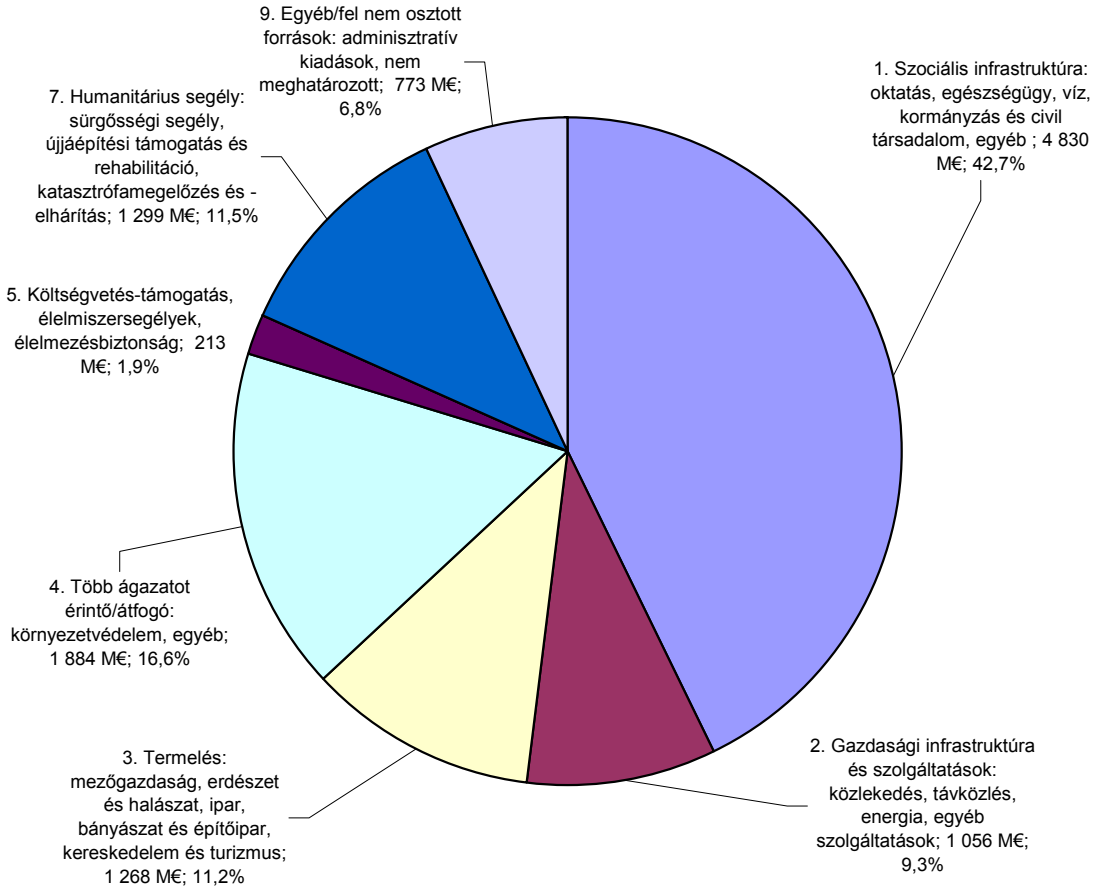

2011-es kötelezettségvállalások (millió EUR)
Az Európai Bizottság által kezelt ODA-források

2. diagram: Az európai konszenzus: Az uniós fejlesztési együttműködéshez kapcsolódó területek

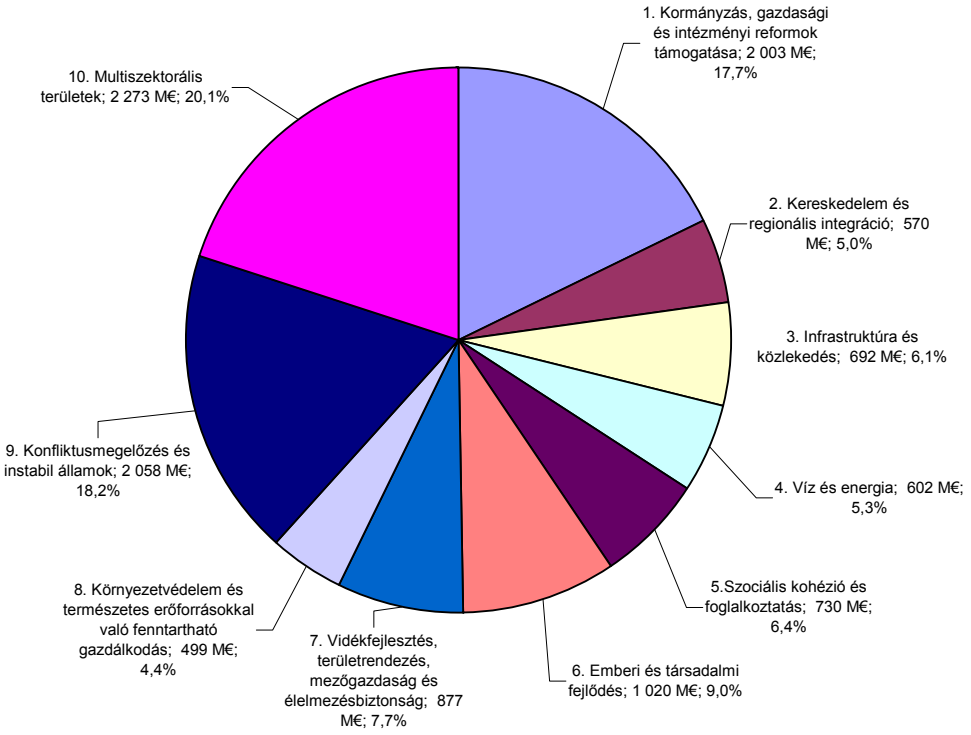

2011. évi kötelezettségvállalások (millió EUR)
Az Európai Bizottság által kezelt ODA-források

3a. táblázat: 2000-2011 A szegénységgel kapcsolatos törekvések

Kifizetések

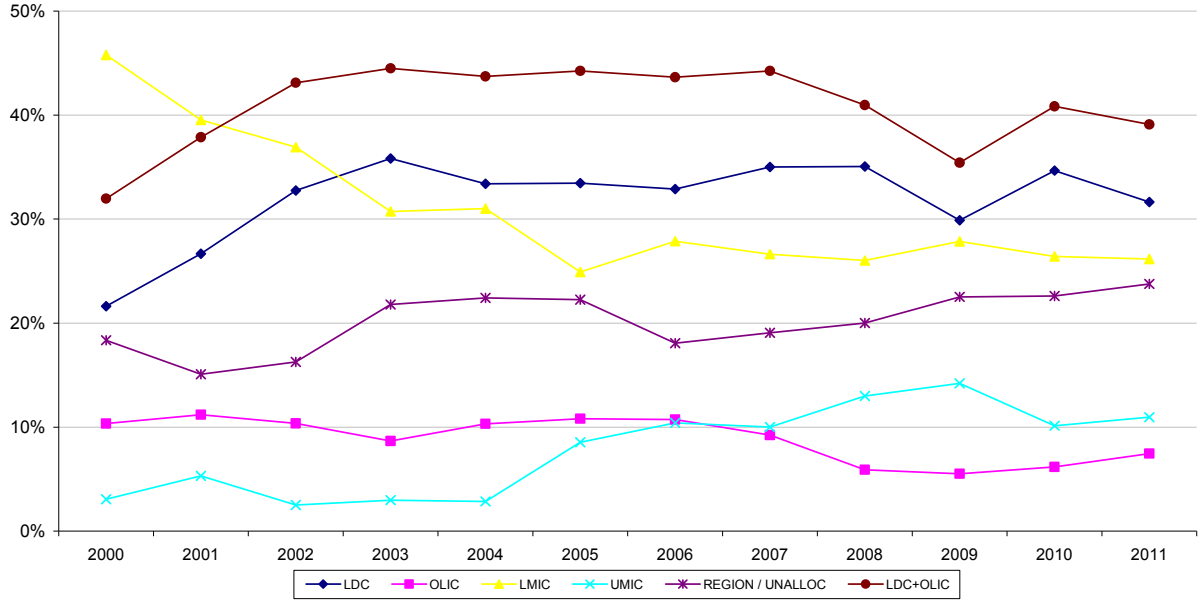

LDC : legkevésbé fejlett országok

OLIC : egyéb alacsony jövedelmű országok

LMIC : közepes jövedelmű országok (alsó sáv)

UMIC : közepes jövedelmű országok (felső sáv)

REGION / UNALLOC : regionális programok és fel nem osztott források

Region/Unalloc.programokból a legszegényebb LDC+OLIC-országok is kapnak támogatást.

A 2008-tól érvényes új OECD/DAC-lista értelmében számos ország - Kamerun, Zöld-foki-szigetek, India, Moldovai Köztársaság, Mongólia, Nicaragua, és a Kongói Köztársaság - az egyéb alacsony jövedelmű országok (OLIC) kategóriából a közepes jövedelmű országok alsó sávjába került.

3b. tábla: 2000-2011 Szegénységgel kapcsolatos törekvések

Kifizetések

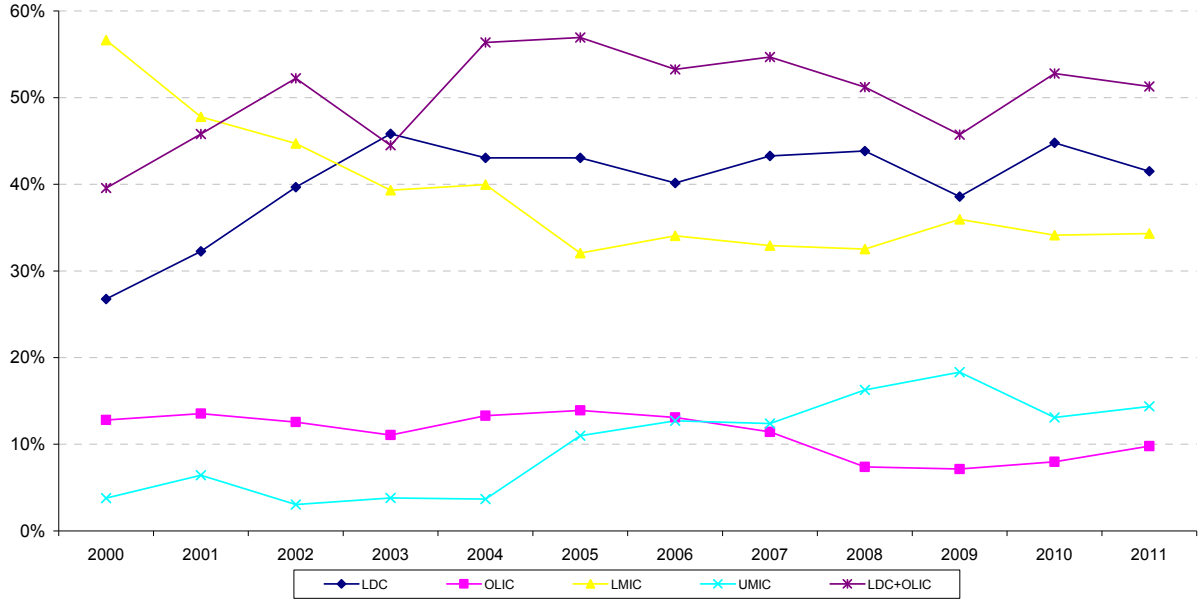

LDC : legkevésbé fejlett országok

OLIC : egyéb alacsony jövedelmű országok

LMIC : közepes jövedelmű országok (alsó sáv)

UMIC : közepes jövedelmű országok (felső sáv)

A többi donorral való harmonizált bemutatás érdekében ez a mutató a regionális és felosztatlan projektek nélkül is ki lett számítva.

A 2008-tól érvényes új OECD/DAC-lista értelmében számos ország - Kamerun, Zöld-foki-szigetek, India, Moldovai Köztársaság, Mongólia, Nicaragua, és a Kongói Köztársaság - az egyéb alacsony jövedelmű országok (OLIC) kategóriából a közepes jövedelmű országok alsó sávjába került.